

Izhaja

vsak četrtek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankovani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 4.—
» Nemčijo . . . » 5.—
» ostalo inozemstvo . . » 6.—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.
Posamezna številka velja 10 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte, zahvale in izjave po 20 h za 1 cm². — Za male oglasila se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravništvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov:
Upravištvu lista „Mir“ v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Poštnohranilnični račun št. 96.232.

Leto XXXVI.

Celovec, 26. oktobra 1917.

Št. 43.

Kolonija privilegiranih narodov.

Govor dr. Korošca v zbornici 19. oktobra.

V državni zbornici sta govorila zoper Slovence poslanca kranjski grof Barbo in štajerski Marckhl. Prvega oče je bil še zaveden Slovenec, drugi je pa iz takega lesa zrezan kakor naši Volksratovci. Oba sta pa prav po zloglasni taktiki nemškonacionalne politike zagotavljala, da slovenski narod nima res srčnejše želje, kakor še naprej hlapčevati in služiti na domačih tleh tujcem. Grof Barbo menda ne more pozabiti na sladke čase, ko so grofovski valpeti vihteli bič nad slovenskimi kmeti in jim tako vtepli suženjsko pohlevnost in potrpežljivost. Pozabil je pa grof Barbo, da so kranjski Slovenci 1. 1907 dali 15.000 Kočevarjem popolnoma varen nemški mandat; zato se pa posl. Marckhl zaveda, da so koroški nacionalci pripustili 120.000 koroškim Slovencev le en nesiguren bojni mandat.

Za Marckhlom je govoril načelnik „Jugoslovanskega kluba“ posl. dr. Korošec. V slovenskem jeziku je okrtal Marckhla in grofa Barbo: „Že včeraj smo slišali praviti grofa Barbo, da naš narod ne stoji za nami. (Hrupen smeh pri jugoslovanskih poslancih.)

Mi pa dobro vemo, da vse, kar je na fronti in za fronto, je vse s srcem za jugoslovansko deklaracijo. (Živahno pritrdjevanje.)

Sedaj nam slikajo vruga na steno, če ne glasujemo za proračun: „Vi ne priznavate države in jo puščate na cedilu v hipu nevarnosti.“ Ne bomo se tu pogovarjali o tem, kdo je za državo in kdo je proti njej, zakaj vemo, da je med strankami, ki gredo v boj za vladno, vsaj ena, ki za naprej ne stoji več na stališču priznavanja te države. (Klici med Poljaki.)

Reče se nam tudi: „Vi niste za vojsko.“ Ali smo za vojsko ali ne, tudi to je druga stvar. Mi vemo dobro, da kljub temu, če bomo glasovali proti proračunu, bodejo postavljali srbske, hrvatske in slovenske vojake vedno v prve vrste, v strelne jarke. (Živahno vzklikanje.) Vemo, da bomo kljub temu delali, proizvajajoč množino živil, naprej v korist države in da bomo sodelovali, da sovražnik ne prodré na jugu.

Če nas vabijo, da glasujemo za proračun, nas vabijo, da soprodiramo sistem, ki nas zatira s podvojeno močjo. Vemo pozitivno, da je vlada obljubila Nemcem, da na jugu ne izpremeni ničesar. Vsak žandar, vsak pisar, vsak glavar, ki je o naših veljaki rekla, da so „garjeve ovce“, mora ostati na svojem mestu.

Vitez Seidler nam je dejal: „Podpirajte me!“ Vprašam Vas, ali bi bil pameten oni človek, ki svojo smrt pospešuje, ki svoj lastni grob koplje? (Burno pritrdjevanje.) Take politike poslancev narod ne bi razumel in ne odobral; morda bi pa bila za to „Marckhlonova slovenska kmetica“.

(Nemško:) Gotovo izražam soglasno naziranje Jugoslovanskega kluba z naslednjo izjavo: Nikdar doslej ni narod Slovencev, Hrvatov in Srbov odklonil žrtve na imetju in krvi, ki sta jih od njega zahtevala vladar in država. Pa tudi v tej strašni vojni so hrabri sinovi Jugoslavije na bojišču in njihovi zastopniki v tej visoki zbornici doprinesli dokaze svoje požrtvovalnosti za cesarja in domovino. Ako pa se po vsem tem Jugoslovanski klub pripravlja, da bo glasoval proti začasnemu proračunu, se zgodi le zatega voljo, ker je naša in z nami vseskozi soglasnega jugoslovanskega ljudstva trdna in enodušna volja, izraziti vladi najglobokejše nezaupanje. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

K temu ravnanju nas sili predvsem spoznanje, da si vlada ni svesta dalekosežnosti in usodnega pomena, ki bi ga imela konsolidacija (združitve) Jugoslovanstva kot vratarja za moč države

ob Adriji in na Balkanu. (Tako je!) Dalje nas sili k temu dejstvu, da se vlada nasproti jugoslovanskemu problemu ne obrača le popolnoma pasivno, marveč naravnost sovražno. Rešitev jugoslovanskega vprašanja je pa postala po zgodovinskih dogodkih neodložljiva nujna potreba. Ako pa te rešitve ne vzamejo pravčasno v roke merodajni činitelji te države, tedaj bodo poizkušali to storiti na drugem forumu zunaj monarhije, kar pač ne more biti ne v interesu monarhije, ne prejasne vladarske hiše.

Nadaljni vzrok globokemu nezaupanju, ki prešinja Jugoslovane proti sedanji vladi, tvorijo neprestani naskoki in vznemirjenja, kakršnim je naš narod vsak dan in vsako uro izpostavljen v mirni posesti svoje rodne grude proti vsenemški grabežljivosti, ne da bi mu vlada posvetila vse varstvo, do katere ima zvest in lojalni narod vso pravico po pravu in zakonu. Nasprotno, ta vlada, kateri smo ob njenem nastopu brez predhodkov hoteli olajšati vodstvo državnih poslov z dovolitvijo začasnega proračuna, ni doslej ukrenila prav ničesar, da bi odpravila posledice sistema moralničnega in materijalnega zatiranja, ki je bilo zapričeto ob izbruhu svetovne vojne proti Jugoslovanom. Nič še niso popravljene ne kaznivi samovoljni čini nemškonarodnega uradništva in vojaštva, ne oni odnošaji, ki so bili ustvarjeni v službi ponemčevanja. (Tako je!)

Vsled prestane krivice, ki nas je zadela in ranila v živo, in poučeni po skušnjah v tej vojni, so pripravljene Jugoslovani na najbrezobzirnejši boj proti sistemu, ki hoče ravnati z njimi in njihovo zemljo edinole kakor s kako kolonijo tujih privilegiranih narodov. (Živahno pritrdjevanje.)

Naše glasovanje proti proračunu nam je zagotodelj le čin silobrana proti vladi, ki meni, da more brezobzirno iti preko naše časti in preko naših življenskih interesov. (Živahna pohvala in ploskanje. Govorniku čestitajo.)

Ginljiva skrb.

V žlici vode bi nas bili radi potopili, ko so v začetku vojske bruhnila na dan skrbno pripravljena preganjanja Slovencev; ko se to le ni po željah obneslo, so prišli s svojimi „Belangi“, čeravno — ne čeravno, marveč ravno zato, ker so vedeli, da je za Jugoslovane to narodna smrt. Tudi temu je Previdnost božja napravila konec. Odmev teh hudih časov iz našega loga je bila deklaracija jugoslovanskih poslancev: „Podpisani, v Jugoslovanskem klubu zbrani poslanci izjavljajo, da zahtevajo na podlagi narodnostnega principa in hrvatskega državnega prava združenje vseh pokrajin monarhije, kjer žive Slovenci, Hrvati in Srbi, v samostojni, od vsake tuje vlade prosti, na demokratičnem temelju sloneči del države pod žezlom habsburško-lotarinške monarhije in naznanjajo, da bodo za uresničenje te zahteve po enotnosti naroda zastavili vse sile. S tem pridržkom se bodo podpisani udeležili dela parlamenta.“

Nikdar več se naj ne vrnejo časi, ko je bil vsak Slovenec, tudi najbolj goreč patrijot, pred vso nemško javnostjo in pred vlado na slabšem, kakor vsak tujec, čeravno je slovenski narod že v tistih dneh prelivajoč potoke krvi, ko se premnogi nemški „patrijotje“ še sedaj potikajo v zaledju.

Sedaj pa, ko se bližamo svojemu osvobojenju, kažejo nemški listi za nas in našo bodočnost naravnost ginljivo skrb, kakršne od te strani nismo poznali. Vse mogoče strahove nam slikajo na steno: Slovencev in Hrvatov očetovsko šepčejo na uho, da nas bodo požrli Srbi, Hrvatom, da jih bomo pozobali Slovenci in Srbi, Srbom pa, da jih čaka pogin od strani Slovencev in Hrvatov. Mi vsi pa smo čutili dosedaj, da nas je držal za vrat nekdo drug, ki nas ne mara izpustiti.

Kako se bomo sporazumeli med seboj združeni Jugoslovani, to naj le mirno nam samim prepusté.

Zanimivo je tudi, da hočejo listi, ki se za naše razmere na jugu prej načeloma nikdar niso brigali, sedaj te razmere vse bolj poznati, kakor Slovenci sami. Tako je n. pr. „Kärntner Tagblatt“ 23. t. m. objavil pismo z Dunaja, podpisano od nekoga „Dr. K.“, v katerem trdi, da so najvplivnejši voditelji na Hrvatskem in v Bosni proti deklaraciji Jugoslovanskega kluba, na Hrvatskem ne samo Frankova stranka, ampak tudi hrvatsko-srbska koalicija in bosanski mohamedanci da so proti; srbski poslanci v Bosni da zasledujejo samo srbskonacionalne cilje, da nočejo o deklaraciji z dne 30. majnika ničesar slišati, razen — tukaj se zopet malo podenuncira — če nameravana ustanovitev jugoslovanske, od Avstrije in Ogrske neodvisne države nič drugega ne pomeni kakor priprava za republikansko Velesrbijo. Da pa ta denuncijacija ne zgleda prehudo, dostavlja: „Tega pa nočemo in ne moremo še smatrati.“

Naša deklaracija je jasna za vsakogar, kdor jo hoče razumeti. Ni noben „Bluff“, kakor meni „Tagblatt“, in se ne more in ne sme drugače razlagati, kakor se glasi.

Kdo so na Hrvatskem tisti najvplivnejši voditelji? Kaj bo koalicija napravila, to naj le mirno njej prepustijo, Frankova stranka je pa pri zadnjih volitvah v Zagrebu doživela popoln poraz. V Bosni je samo par mohamedanskih begov in ag proti deklaraciji, ki se boje za svoja veleposestva, mase turške pa niso na njihovi strani. Da so bosenski Srbi za našo deklaracijo, tudi vemo.

Nemškim listom, ki pišejo, da obžalujejo, ako Slovenci smatramo deklaracijo za resno, priporočamo, da to svoje obžalovanje naj pokažejo prej ob naših ranah in našem suženstvu, sicer jim ne bomo mogli verjeti, da to obžalovanje in žalovanje za nami izvira iz dobrohotnega srca. Dosedaj smo „čutili“ samo nasprotno dokaze! Smo dorasli, da vemo, kaj nam je v prid, kje da je za nas nevarnost, bodisi narodna bodisi verska. Treba samo pogledati po občinah ob jezikovni meji, in imamo živ dokaz, žal da živ dokaz!

Poziv.

Ljubljena slovenskega naroda, dr. Janeza Ev. Kreka, nam je vzela nemila smrt; njegovih idej pa ne vzame nobena smrt, ne zatara nobena sovražna sila. Po čemer so hrepeneli že v davnih časih najplemenitejši rodoljubi, kar so pripravljali najbistrejši duhovi, kar je nezavedno tlelo v vseh slovenskih srcih, to je vzplamtelo zadnje dni v mogočen kres, ki je ožaril ves slovanski jug, kres, zažgan od ognjivite Krekove besede, ki je vtelesila v silnem duhu spočeto idejo svobodne jugoslovanske države pod habsburškim žezlom. Ta ideja živi in gori v vseh slovenskih srcih, kar jih ni še okužil hlapčevski duh, kar jih ni še pohujšala sebična zavist.

Po načelih krščanske vere, da smo vsi ljudje bratje, vsi enakopravni, da je sužnost Bogu in poštenim ljudem zoprna, je zahteval veliki rajnik tudi za svoje rojake svobodo in enakopravnost. Kaj čuda, da je ta tako pravična, tako krščanska, tako človeška zahteva hipoma prešinila vsa slovenska srca, na mah zedinila in združila vse slovenske stranke! Misli in želje je izrekla Krekova beseda, in Krek je postal vseh Slovencev klicar in zaščitnik in vodja.

Vse svoje velike dušne in telesne moči je posvetil ta veliki mož ljubljeni domovini; zanjo je naposled dal svoje življenje. In Slovenci so to spoznali; dokaz je bridka žalost po vseh krajih, koder biva slovenski rod, dokaz veličastni pogreb. Spomin Krekov bo živel v slovenskih srcih vekomaj. To pa ni zadosti. Veliki rajnik je ljubil

svoje rojake ne samo v srcu; delal in trpel je zanje vse žive dni. Bolj kot njegovemu spominu je treba Krekovega spomenika Slovencev, da vsaj nekoliko izkažejo v dejanju svojo hvaležnost, da poplačajo nekoliko svojega dolga svojemu dobrotniku. Treba je spomenika v dokaz, da znajo Slovenci častiti svoje velike može, da bodo vedeli pozni rodovi, komu so hvalo dolžni za svojo rešitev, da bo imela mladina pred očmi zgled, kako se pridobiva vsega naroda hvaležnost in ljubezen.

Podpisani odbor si je postavil nalogo poskrbeti, da se dvigne v beli Ljubljani dostojen spomenik dr. Kreku, in z zaupno prošnjo se obrača do vseh Slovencev in tudi do drugih Slovanov, ki so poznali, ki so čislali in ljubili rajnika, da prispevajo po svojih močeh v dosego blagega namena, da se počasti spomin velikega moža.

V Ljubljani, 20. oktobra 1917.

Odbor za Krekov spomenik:

Dr. A. Korošec,
načelnik „Jugoslovanskega kluba“,
častni predsednik.

Dr. Fr. Detela,
vladni svetnik,
predsednik.

Dr. Ivan Tavčar,
župan ljubljanski,
podpredsednik.

Dr. Fr. Jež,
tajnik.

Ignacij Zaplotnik,
blagajnik.

Anton Kristan, Bogumil Remec, Oton Župančič,
Rihard Jakopič, Mihael Moškerc,
odborniki.

Kako je z vojsko.

Nemci so popolnoma zasedli otoke Oesel, Moon in Dagö v Ruskem zalivu in pri tem ujeli več nego 20.000 mož in zaplenili 100 topov. Rusi so v zadregi. Kerenjski je pohvalil mornarico in želel, da bi bila takšna tudi infanterija. V Petrogradu so 20. t. m. otvorili pripravljani parlament. Otvoril ga je Kerenjski, ki je nato oddal svoj sedež gospe Brežko-Brežkovski, kot najstarejši članici začasnega sveta ruske republike. Ko je nastopila, ji je Kerenjski — poljubil roko ter ji prepustil svoj naslonjač. Zbor jo je viharno pozdravil. Za predsednika je bil izvoljen predsednik izvršilnega odbora kmetijskih zastopnikov Aksentijev. Radikalni socijalist Trocki je izrazil vladi nezaupnico in rekel, da maksimalisti ne morejo sodelovati ne z vlado ne s pripravljanim parlamentom. S svojimi pristaši je nato zapustil dvorano.

Na italijanski fronti se je poročalo o bojih v Tirolah in na vrhu Sv. Gabrijele.

Na macedonskem bojišču so francoske čete poizkusile napad zapadno od Bitolja. Bile so odbite. Pač pa so naše in nemške čete na zapadnem bregu reke Skumbi v Albaniji iztrgale Francozom nekaj postojank.

Na francoski fronti se vršijo ves čas hudi artiljerijski boji. V Flandriji so 22. napadli Angleži, pa so se njihovi napadi razen malega pridobitka na zemji pri Veldhoek izjalovili.

Politični pregled.

„Jugoslovanski klub“

je v svoji seji dne 16. t. m. sklenil, da so vsi klubovi člani obvezani, udeležiti se glasovanja o računskem provizoriju ter glasovati proti.

Poslanca Dobernig in Lutschoung za podaljšanje vojne.

Pod tem naslovom piše „Arbeiterwille“: Hujškaški oklic „An die Deutschen Österreichs“, ki se obrača zoper sporazumni mir in se s tem zavzema za podaljšanje in poostrenje vojske, sta poleg več poslancev Nationalverbanda, dunajskih občinskih svetnikov in profesorjev podpisala tudi koroška poslanka Dobernig in Lutschoung.

Protesti pragermanov.

V koroški trgovski in obrtni zbornici v Celovcu se je zoper brošuro „Die nationale Abgrenzung im Süden“ silovito repenčil g. Keuschnigg, ki se zoper vojsko res ne more nič pritoževati, v ptujskem občinskem svetu pa se je hudoval zoper deklaracijo naših poslancev svetnik Masten. G. Keuschnigg je sicer strastno govoril, dokazov za svoje trditve pa ni prinesel.

Vlada in Jugoslovani.

Dr. Korošec in dr. Laginja sta imela za ministrskim predsednikom 16. oktobra konferenco.

Dr. Seidler je priznal, da ne more ničesar storiti za razrešitev jugoslovanskega vprašanja. Dr. Korošec ga je pa opozoril, da je državnopravno vprašanje Bosne od l. 1908. še nerešeno. To vprašanje se mora rešiti, in z Bosno in Hercegovino bi prišlo takoj v dogovore z Ogrsko vse naše jugoslovansko vprašanje. Isto je z Dalmacijo; v Zagrebu stoluje ban kraljevine Hrvatske, Slavonije in Dalmacije, zakoni, sklenjeni v hrvaškem saboru, pa ne veljajo za Dalmacijo, ker za to deželo dejansko veljajo le zakoni, ki se sklepajo na Dunaju. Če pa kljub temu vlada trdi, da ne more ničesar storiti, potem je tudi za slepce jasno, da nima dobre volje ali pa ima na vse strani vezane roke. Seidler je nato predlagal: „Pripravljen sem, povabiti resortne ministre, da se z Vami dogovore radi zahteve glede sistema.“ Naša zastopnika sta dr. Seidlerju rekla, da nobene take koncesije ne bi mogle omajati deklaracijskega programa, ker v nasprotnem slučaju bi ves naš narod na jugu zapustil svoje dosedanje zastopnike, ako bi ti pod kakršnimikoli takimi pogoji glasovali za proračun.

Sploh se je vlada Jugoslovanov spomnila še le po dolgotrajnih obravnavah s Poljaki in Ukrajinci. Ministrski predsednik je namignil, da je med stranko, ki ne glasuje za vojne kredite in vlado, „prt prerezan“. Na to je dobil klubov odgovor v izbornem govoru dr. Korošca, ki ga objavljamo na uvodnem mestu.

Nemški socialdemokrati avstrijski

imajo te dni na Dunaju svoje strankarsko zborovanje.

Jokl iz Sixtneusiedla o svetovnem položaju.

Posl. Marckhl je govoril o slovenskih razmerah in trdil, da slov. narod sodi drugače, kakor njegovi poslanci. Skliceval se je na „neko“ slovensko kmetico, češ, da je nasprotnica združenja in osamosvojitve. Takim dokazom se smeje ves svet in prav dobro je osmešil take dokaze posl. dr. Rybář v svojem zadnjem govoru: „Kaj bi rekli vi, gospoda moja, ako bi mi, da izvemo politično mnenje Nemcev, šli recimo v Sixtneusiedl in bi tam vpraševali kateregakoli hlapca, kako misli o političnem položaju? Smejali bi se nam najbrže in rekli: Če hočete vedeti, kako mislijo Nemci, potem se obrnite do nas, do voditeljev naroda, ne pa do kakega častniškega sluga ali hlapca v Sixtneusiedlu.“

Dnevne vesti.

Magdalena Ehrlich †. V petek, 19. oktobra, ob 1/2 6. uri zjutraj je izdihnila svojo blago dušo v Ahačjevi ulici 5 v Celovcu gospa Magdalena Ehrlichova, mati iz občespoštovane Ehrlichove družine v Žabnicah. Vojna je tudi dobro, že bolešno mamico pregnala z doma v tuj kraj, kjer jo je zalotila kruta smrt. Previdena s sv. zakramenti, je mirno in sladko v Gospodu zaspala, v 77. letu svoje starosti. Rajno smo pokopali v nedeljo popoldne na mestnem pokopališču v Trnjivasi. Kondukt je vodil mil. gosp. kanonik Janez Vidovic ob asistenci gg. o. Pija Žankarja in Fr. Smodeja. Pogreba se je udeležila velika množica vernikov; med njimi prevzvišeni gospod knez in škof dr. Adam Hefter z g. generalnim vikarjem dr. Quittom, mil. g. kanonik in mestni dekan Martin Kovač, profesorsko osebje bogoslovnice, zastopniki redov, g. okrajni glavar celovski vitez Rainer zu Harbach, uradništvo deželne vlade, mnogo ljudi iz Kanalske doline in Celovčanov. Rajna mati Ehrlichova je bila izredno dobrodušna in pobožna gospa, vedno vesela in vedra, ki je svoje otroke v strogo krščanskem duhu vzgojila. N. p. v m.! Vsej velespoštovani rodbini gospoda Janeza Ehrlicha, ki je z izgubo rajne prebridko prizadeta, naše iskreno sožalje!

Duhovniška vest. G. Ivan Sadolšek, prefekt v Marijanišču, je odšel na Dunaj nadaljevat študije; na njegovo mesto je poklican g. Jožef Dobernig, kaplan v Borovljah.

Smrtna kosa. 18. oktobra je v Celovcu umrl g. Rudolf Baudisch, tvorničar umetnih kamenov.

Ustrelil se je v Celovcu 21. t. m. na svojem stanovanju neki feldvebelj.

Darove za Krekov spomenik je pripravljeno sprejemati tudi naše uradništvo.

Tatvina tobaka. Orožništvo v Št. Rupertu pri Celovcu je ovadilo 4 delavce in 2 delavke iz tobakne tovarne, da so jemali v tovarni tobak, ki so ga našli na njihovih stanovanjih.

Ponesrečila se je v Celovcu 17letna begunka Nežika Rutarjeva iz Primorskega. Doma ji je goreča petrolejka padla na tla in ji vnela obleko. Ponesrečeno so prepeljali v bolnišnico.

Visokošolec iz ožjega vojnega ozemlja niso mogli pravočasno na visoke šole. Kakor poroča „Edinost“, je posredoval pri naučnem ministrstvu

posl. dr. Rybář. Minister je obljubil, da izda posebno ministrsko naredbo, po kateri bo takim abiturijentom in visokošolcem tudi po preteku določenega roka dovoljen vpis, ako prinesó s seboj dokazilo, da so se nahajali dotlej res v ožjem vojnem ozemlju, odkoder niso mogli pravočasno odpotovati.

Griža še vedno razsaja po mnogih krajih, zlasti v Gradcu, v Zagrebu, na Koroškem pa v Borovljah in okolici. V Zagrebu je od 5. do 12. oktobra obolelo 111 oseb.

Poročnik Miloš Lečnik naznanja svojim tovarišem, da se nahaja v italijanskem ujetništvu. Pripominja, da more le malo pisati. Sicer se ima čisto dobro. Peča se s študijami.

Slovenska Matica. V zadnjih dneh je pristopilo k Matici spet nekaj ustanovnikov. Eden od teh, ki nočejo biti imenovani, je vpisal kot ustanovnico svojo obitelj in plačal za to 200 K, ostali so dali po 100 K. Neimenovan ljubljanski veletržec je poslal Matici 1000 K kot darilo, drug neimenovan dobrotnik je daroval potom Jadranske banke 500 K, več jih je podarilo manjše vsote. Vsem tem bodi izrečeno za njihova rodoljubna dejanja na tem mestu iskreno priznanje in globoka narodna zahvala z željo, da bi našli obilo posnemovalcev. Od časa zopetnega delovanja pa do danes je prejela pisarna „Slovenske Matice 1400 K udnine, 1570 K ustanovnine in pa 3482 K daril.

Berilo za vojake. Naše hrabre vojake na bojiščih in v bolnišnicah muči posebno hudo želja po dobrem berilu, ki so ga tako potrebni. „To je nekaj prav groznega v vojski,“ tako piše neki vojak, „da se ne dobi po cele tedne in mesece nič pravega berila.“ Da pride tej silni potrebi v okom in se tako ob enem zahvali hrabrim junakom za njih žrtve, razpošilja naše podjetje, ki je zgrajeno skozinsko na krščanski dobroteljni in domoljubnem mišljenju, že nad 2 leti vojakom dobrega berila v vseh jezikih monarhije. Že nad 2.200.000 knjig in brošur je prišlo tako hrabrim vojakom v roke, in kakor je soditi po ginljivih pismenih zahvalah, so bile te knjige in knjižice vojakom v neizrekljivo tolažbo in neprecenljivo pomoč. Ker se pa vojna zavlačuje in nam je čedalje težje dobavljati dobrega slovenskega berila, zato silno prosimo plemenite čitatelje „Mira“, naj nam dajo na razpolago takega berila. Želeti je zlasti koledarjev (tudi starejših, dobro ohranjenih), povesti, romanov, potopisov, pesmaric, ilustriranih časopisov, pa tudi nabožnega berila. Najbolje je pošiljati vse to v zavojih po 5 kg s pripombo: „Darovi za vojake, prosto poštnine“ na „Osrednjo upravo za vojaško berilo“, Dunaj, IX./4, Canisiusgasse 16.

Kaj delajo ujetniki na Ruskem. G. Saša Železnikar piše iz Birjozovke našemu uredniku: Da izpoznaš, kako vzorno lenarimo, ti pošljem naš tedenski delavni red. Pričenjam s pondeljkom. Vsak začetek je težak in tako je tudi s prvim dnem v tednu. Tedaj imamo „roboto“. Popoldne gredó vsi, mi bolni in invalidi ostane nemo seveda doma, po drva. V pol ure je končano vse delo. V torek je knjižnica in pošta. Kdor bere rad knjige stare, ta ima tu krasno izbero. V sredo je kopanje in pranje. Neverjetne talente za perico odkrivam vsebi. Četrtek in petek sta brez pravega dela, zato se pa človek v soboto obrije in v nedeljo piše domov o vsem tem, kar je doživel čez teden. Izprememb je torej toliko, da se ljudje kar trumoma prstovoljno javijo na roboto. Pa ni vedno dobro. Pa prihodnjic več. Zdravstvuj!

Okrajne komisije za vojne dajatve v Bukovini se v najkrajšem času določijo in začnejo delovati. Osebe, ki zahtevajo odškodnino za vojne dajatve (ne za storjeno škodo), morajo to priglasiti pri pristojni občini po predpisanih tiskovinah, ki se dobivajo pri bukovinski deželni vladi v Pragi II., Plavecka 4.

Pozdrave z bojišča pošiljajo „Mirovim“ bralcem in vsem slovenskim dekletom s soške fronte: Desetniki: France Smolnik iz Mohlič, Alojzij Šeliesnik iz Št. Jurija na Vinogradih, Aleksander Jamnik z Djekš, Janez Komatič iz Celovca, poddesetnik Alojzij Hudelist iz Št. Petra na Vašinjah in strelec Jožef Poltnik iz Priblevasi.

Žihpolje. Tukaj so orožniki prijeli tri ubegle ruske ujetnike, ki so v 14 dneh „rekvirirali“ 3 ovce, 3 koze, kure in poljske pridelke v vrednosti kakih 800 kron.

Velikovec. Duhovščina velikovške dekanije je vpslala za spomenik nepozabnega dr. Jan. Kreka kot prvi dar K 100.—. Slovesno žalno opravilo za blagopokojnim dr. Krekom, iskrenim prijateljem in zagovornikom koroških Slovencev, se je vršilo tudi v Št. Rupertu pri Velikovcu, in sicer v petek, dne 19. t. m.; naročil je je veler. g. dvorni svetnik dr. Ivo Šubelj.

Pokrče. (Cerkveni shod v Dolini) je navzlic slabemu vremenu prav dobro uspel. Ro-

marjev je prišlo primeroma mnogo, tudi sv. obhajil je bilo blizu 200. Čeprav se procesija ni mogla vršiti, je bila vsaj pridiga na prostem. Slovesno opravilo je imel č. gosp. župnik Jožef Zemljak iz Št. Jakoba ob cesti. V prekrasni pridigi nam je mojstrsko narisal Marijo kot zmagovalko v veri, čistosti in molitvi, in nas v nemal k posnemanju teh njenih čednosti, ako hočemo ž njo zmagati i mi proti vnanjim in notranjim sovražnikom. Le ena želja je bila vseh, da bi ga slišali še večkrat pri Mariji v Dolini. Petje je tudi tokrat s pomočjo č. gg. iz Št. Petra in Slov. Šmihela oskrbel domači pevski zbor, ki je svojo nalogo pri dokaj težkih Marijinih pesmih prav dobro rešil. Nemški vojaki s svojim vojnim kuratom se niso mogli dosti načuditi lepim slovenskim napevom. S cesarsko pesmijo se je zaključila mirovna pobožnost, 1. del slovesnosti. Popoldan, po petih litanijah, pa je bil shod Marijinih družb. Tinjska Marijina družba je prišla polnoštevilno, pa tudi iz Medgorij in Podkrnosa, da celo iz Skocijana in Mohlič je prišlo nekaj deklet. Nagovor v kapeli so imeli č. g. dr. Arnejc, ki so nam v navdušenih besedah na premnogih zgledih pokazali veliki pomen M. dr. za dekleta v poglabitev in utrditev versko-nravnega življenja v sedanjih dneh, ko vojska ne podira samo na bojiščih, ampak tudi v zaledju. Vabili so vsa pridna in poštena dekleta k pristopu, da se pod zastavo Marijino strnejo v vojno ostrogorečih častilk Marijinih. Potem je bil sestanek, na katerem so nas prav po domače poučili, kakšnega duha je treba Marijinim družbam in tistim, ki hočejo stopiti vanj. Ena družabnica iz Tinj nas je v izbranih besedah pozdravljala in vabila k vstopu. Ganilo nas je, ko nam je razodela, da molijo za nas k Mariji že od sredi avgusta, da bi se uresničila tiha želja pridnih pokrških deklet po Marijini družbi. Ko smo zapeli še nekaj lepih Marijinih pesmi, smo šli še po slovo k Mariji v kapelo in se med seboj prisrčno poslovili, veselih obrazov in zadovoljni sami s seboj in z današnjim dnevom. Bil je zares dan, ki ga je naredila Marija. Zato hvala ji. Hvala pa tudi vsem, ki so k tej lepi prireditvi kaj pripomogli. Da bi kamen, ki se je sprožil na višavi, prišel v tek in podrl vse, kar se mu stavi v bran, da bi iskra, ukrešena pri tem shodu, zažarela v vedno večjem ognju ljubezni do Matere Marije. Na svidenje v Dolini pri ustanovnem shodu nove Marijine družbe!

Prevalje. Vojni kurat Paček mi piše z dne 17./10. 1917: Na Vaše cenj. vprašanje Vam poročam, da je poročnik Lečnik Miloš v bojih pri Canale—Vrt (okraj Gorica) dne 23. avgusta 1917 prišel v laško ujetništvo. Po poročilih očitvecev je bil lahko ranjen.

Št. Jurij na Vinogradih. (Pogorel) je v noči na 16. okt. veliki pd. Kogelnikov skedenj na Važenbergu. Škoda je volika. Skedenj je bil poln sena in slame, v ognju pa je ostalo tudi še trideset ovac. Ogenj je nastal na neznan način ponoči ob 2. uri, najbrž podtaknjen. Sedaj v tem času toliko krme izgubiti in nov skedenj staviti, je pač velika težava.

Pečnica. Tukajšnji cerkovnik Janez Rutar, ki že od začetka vojne služi pri saniteti kot feldvebelj, je bil lani odlikovan s srebrnim zasluznim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje in sedaj od Rdečega križa s srebrno častno svetinjo z vojnim okraskom.

Koroški lovci † drju. Kreku.

Z žalostnim srcem smo tudi lovci 8. lovskega bataljona prejeli pretresljivo vest, katero nam je zadnji „Mir“ prinesel, namreč, da je našega prvoboritelja poklical Bog od njegovega trudapolnega delovanja za naš narod k sebi.

Hud udarec je zadel s tem vse Slovence, a še posebno nas obmejne, koroške Slovence, ker vemo, da je njegovo srce gorelo za nas, ki se borimo ob meji Slovenije, kakor srce skrbnega očeta za svoje otroke. Težka je za nas ta izguba in le težko, težko jo bo nadomestiti. Oh, kruta smrt, kako neusmiljeno nam pobiraš najboljšo izmed najboljših! Ni ti dovolj, da nam kosiš na bojiščih naše najboljšo mlade in nadebudne mladence, ki se bore za našo domovino in cesarja, ne, ampak tvoja kosa je segla po možu, ki se je

doma boril zato, da bi mi, ko se, če je božja volja, srečno vrnemo, mogli na svojih domovih mirno živeti, in prosti tujega jarma, katerega smo še posebno mi v tužnem Korotanu občutili, da bi se mogli prosto gibati in gospodarsko, kulturno kakor tudi narodno napredovati. A neusmiljena smrt nam je ugrabila moža, ki je tužni Korotan dobro poznal, na merodajnem mestu zastavil vse svoje sile, da bi nam obmejnim Slovincem našo usodo zboljšal.

Zato pa mi, ki stojimo sedaj na meji naše ljubljene očetnjave in ki v duhu stojimo ob grobu, v katerem spavaš mirno, naš ljubljene prvoboritelj, polagamo nanj venec zveste prisega, da, kakor si Ti deloval po geslu:

„Prost mora biti, prost moj rod,
na svoji zemlji svoj gospod!“

tudi iz naših grl se združi glasov sto in sto:

„Prisegamo Ti vsi na to!“

Kajti ne teče kri naša tukaj na bojiščih zastonj, ampak ko se po končani vojski kot zmagovalci vrnemo, nočemo več živeti kot narod sužnje, ampak kot drugim enakovreden narod v okviru naše ljubljene očetnjave, za katero se tukaj borimo.

In Ti, naš nepozabni dr. Jan. Ev. Krek, katerega telo počiva v domači zemlji, spavaj mirno. A duh Tvoj ni umrl, ampak živi med nami, budi, dokler ne dosežemo cilja, do katerega pot si nam začrtal Ti.

Slava Tvojemu spominu!

Ti kličejo lovci 8. lovskega bataljona.

Koroški gospodar.

Nakup konj. C. kr. armadna uprava bo nakupovala prostovoljno ponudene konje in sicer 17. novembra v Grabštanju, 19. v Sinčivasi in 22. v Št. Petru pri Celovcu.

Na konjski semenj v Celovcu 22. oktobra je bilo pripeljanih 185 parov konj, povečini iz Grabštanja, Bekštanja, Velikovca in Blatograda, konji so bili lepi, cene visoke, kupčija pa slaba.

Krompir na karte. Za dobavo krompirja so uvedene karte. Ni pa na kartah določeno, koliko da kdo dobi, ampak se bo določalo, koliko dobi kdo, po nahajajoči se zalogi od časa do časa. Karte so razdeljene v odrezke za teden in ti odrezki zopet v dnevne odrezke, da jih morejo osebe porabiti tudi v gostilnah. Karte so tiskane v treh tipih, za čas od 21. X. 1917 do 5. I. 1918, potem za čas od 6. I. do 6. IV. 1918 in za čas od 7. IV. do 6. VII. 1918. Vsi trije tipi so se obenem tiskali, ker namerava urad za ljudsko prehrano dati proti oddaji kart dovoljenje za prevoz, da dobe konsumenti zanje določeni krompir pri ugodni priložnosti kar vsega naenkrat. Samooskrbovalci ne dobijo kart. Všeteti pri tem niso posestniki malih vrtov. Prestopke kaznuje politična oblast z denarnimi globami do 20.000 K ali z zaporom do 6 mesecev.

Cena za krompir. Pridelovalci krompirja so pogostokrat napačnega mnenja, da znaša temeljna cena do 30. novembra 1917 20 K za meterski stot in da pride k temu še premija za hitro oddajo po 5 K, tako da bi za pridelovalca do omenjenega dne znašala cena 25 K za meterski stot. Temu nasproti je treba opozoriti, da je glasom odredbe urada za ljudsko prehrano z dne 26. julija 1917 od 6. septembra 1917 temeljna cena za pridelovalca 15 K, h kateri pride še hitrostna premija 5 K, če se krompir odda do 30. novembra. Do 30. novembra znaša torej pridelovalna cena za krompir 20 K za meterski stot. Najvišja cena pri razprodaji na drobno do vstevši 30. novembra 1917 je 28 vin., od 1. decembra naprej 24. vin. za 1 kg.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.
Odgovorni urednik: **Otmir Mihálek**.
Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Domač sir, čebulo, jajca in živila, ki niso pod zaporo, kupuje v vsaki množini **hotel Trabesinger** na Velikovski cesti v Celovcu. Podpirajte domač zavod!

Harmonij se takoj kupi. Ponudbe na uredništvo „Mira“.

Kupim steklenice,
sode in zamaške.

Kislo vodo vino

in razpošilja
A. Oset, p. Guštanj (Koroško).

Hranilnica in posojilnica v Sinčivasi
r. z. z. n. z.

Naznanilo.

Uradne ure bodo od dne

1. listopada 1917

ne več od 1. do 4. ure, ampak

vsako sredo od 12. do 3. ure popoldne.
Odbor.

Čevlji.

Gloria-čevlji iz usnja, iz črnega ali rjavega telečjega usnja, zgornji del konjski, boks ali ševró s črnimi lesenimi podplati. Derby-čevlji na trak v lepi in trpežni izvedbi.

Cene za odjemalce:

Št. 27—35 za otroke **K 23.75**

„ 36—40 „ ženske „ **31.40**

„ 41—46 „ moške „ **35.80.**

Materijal, delo in cene po zakonitem predpisu. Pri naročilu je številko velikosti ali dolgost noge navesti. Pošilja po povzetju:

Zaloga Gloria-čevljev Jak. König
Dunaj, III., Blütengasse 9.

Vzgojišče za deklice

(internat)

č. šolskih sester v „Narodni šoli“

v Št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem

se priporoča p. n. slovenskim staršem. Sprejmejo se

deklice, ki želijo obiskovati v hiši se nahajajočo

štirirazredno ljudsko šolo; potem večja, vsaj

16 let stara dekleta, ki dobivajo popolnega pouka in

navodila v vseh za gospodinjstvo potrebnih stvarih.

— Na svoji četrti uri od „Narodne šole“ oddaljeni

pristavi sprejmejo č. šolske sestre tudi nekaj dečkov,

ki želijo obiskovati „Narodno šolo“, v vzgojo in oskrbo.

Šolsko leto se prične dne **4. novembra 1917.**

Plačilo 50 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovoljivo poslati č. šolskim sestram

v Št. Rupertu pri Velikovcu na Koroškem.

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelihe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi **oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.**

V zalogi tiskarne Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je izšla knjiga:

Slovensko-nemški in nemško-slovenski slovarček.

Sestavila dr. J. Sket, c. kr. vlad. sv., in

Št. Podboj, c. kr. prof.

Cena v prt vezani knjigi je K 2.40, po pošti K 2.50.

Dobi se v vseh knjigarnah.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure popoldne.

Pavličeva
ulica
št. 7.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.

Krušne peči

prevozljive, iz debele pločevine, s katerimi se prihrani več kot polovica kurjave in časa, v raznih velikostih za 4—20 hlebov kruha; dalje **parilnike, štedilne peči, motorje, vitle** (Göpel), **mlatilnice** na kroglični podlogi (Kugellager), **vetrne mline** za čiščenje mlačenega žita, **škoporeznice, tehtnice, gnojniščne sesalke** itd. priporoča

J. Božič v Dolini, pošta Grafenstein.

NB. Splošni cenik se ne pošlje; treba je natanko opisati, kaj si kdo želi.

Nov kažipot za bolnike!

Spisal sem spis, da bi ž njim pokazal milijonom trpečih edino možni pot ozdravljenja. Ta kažipot ne stane niti vinarja in se dopošlje vsakemu, ki se čuti bolnega, bolehavega, slabega in obupanega, zastonj. Moj spis je rezultat mojega 50 letnega premišljevanja in učenja, vsebuje mnogo bogatih, praktičnih izkušenj in mnogo dokazov imenitnih znanstvenikov.

Kdor se hoče rešiti,

ta se naj ravna po mojem nauku, ki je že mnogo tisočim pomagal. Bodisi da je nastala bolezen vsled skrbi, žalosti, prenapora, bodisi da je bila bolezen povzročena vsled

lahkomiselnosti in nezmernosti,

vsem stiskanim, slabo delavnim ljudem in takim s slabo voljo pokažem znanstveno in **naravno pot**, da se iznebijo živčne bolezni, brezspalnosti, nevolje za delo, telesne in duševne slabosti, trganja v udih, bolečin v glavi, motenj pri prebavi in v želodcu ter drugih bolezni. — Pišite še danes karto in zahtevajte gratis in franko

moj kažipot!

Naslovite karto na:

E. Pasternack, Berlin, N. O., Michaelkirchplatz 13, odd. 477.

„Blagor mrtvim, ki umrjejo v Gospodu . . . Odslej, pravi Duh, naj počivajo od svojega truda.“ (Skr. raz. 14, 13.)

Bog je v svoji nerazumljivi modrosti in neskončni ljubezni poklical k sebi našo iskreno ljubljeno soprogo, mater, staro mater, sestro in strino, gospo

Magdaleno Ehrlich

ki je po kratki bolezni in previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 77. letu svoje starosti, v petek, 19. oktobra 1917, ob 1/2 6. uri zjutraj, sladko in mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb bo v nedeljo, dne 21. oktobra 1917, ob 4. uri popoldne, na celovškem mestnem pokopališču.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v ponedeljek, 22. oktobra 1917, ob 1/2 9. uri zjutraj, v predmestni župni cerkvi sv. Lovrenca v Celovcu.

Vsem znancem priporočimo preblago rajno v pobožno molitev.

Celovec, dne 19. oktobra 1917.

Janez Ehrlich, c. kr. poštar v Žabnicah, kot soprog.

Sinovi in hčere:

Janez Ehrlich, c. kr. nadstaveni svetnik, Celovec; **Jožef Ehrlich**, trgovec na Trbižu; **Rudolf Ehrlich**, mlinar in posestnik v Ovčji vasi; prelat **dr. Martin Ehrlich**, profesor bogoslovja v Celovcu; **Albin Ehrlich**, c. kr. nadporočnik in posestnik v Žabnicah; **Marija Ehrlich**, zasebnica v Celovcu; **Alojzij Ehrlich**, c. kr. okr. sodnik v Borovljah; **dr. Lambert Ehrlich**, profesor bogoslovja v Celovcu; **Ivanka Ehrlich**, c. kr. gozd. komisarja soproga v Šmohorju.

Z vsemi sorodniki in sorodnicami.

N. v m. p.!

100 litrov zdrave domače pijače

osvežujoče, dobre in žejo gaseče si lahko vsak sam priredi z malimi stroški. V zalogi so snovi za: **ananas, jabolčnik, grenadine, malinovec, poprova meta, muškatelec, pomerančnik, dišeča perla, višnjevec**. Skaziti se ne more. Ta domača pijača se lahko pije poleti hladna, pozimi tudi vroča namesto ruma ali žganja. Snovi z natančnim navodilom stanejo **K 12**— franko po povzetju.

JAN. GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 638, Morava.

Diamanti za rezanje stekla.

Diamantov za rezanje stekla morem sedaj le št. 4 po **K 1170** in št. 5/2 „ 16— oddajati, ker je privoz diamantov prekinjen in se dobi surovina le prav težko in po prav visokih cenah. Povzetna poštnina stane 85 h. Za rečno in solidno blago jamči

Jan. Grolich, drožerija pri angelu, BRNO 638, Morava.

500 kron v zlatu

če ne odstrani **krema Grolich** z zraven spadajočim **milnim praškom** vse **solnčne pege, maroge, solnčne opokline, ogrce, obrazno rdečico** itd. in ne ohrani kože mladostno svežo in nežno. Cena **K 8.85** s poštnino vred. 3 porcije stanejo **K 17**—, 6 porcij **K 32.50**. Vse brez kakih nadaljnjih stroškov. — Naslov za naročila: drožerija pri angelu,

Jan. Grolich, BRNO 638, Morava.

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive lasne in brade za trajno temno pobarva. 1 steklenica s poštnino vred **K 270**.

Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeči blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred **K 245**. — Povzetje 55 h več. — Naslov za naročila:

JAN. GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 638, Morava.

Bilanca

druge efektne loterije „Slovenske Straže“, koje žrebanje se je vršilo 26. oktobra 1915.

Št.	D o h o d k i	K	v	Št.	I z d a t k i	K	v
1	Kosmati izkupiček 41.171 prodanih srečk à 1 K	41171	—	1	Državne pristojbine	200	—
2	Darovi (preplačila)	—	—	2	Provizija razprodajalcem po 20 vin. za 14.784 srečk	2956	80
3	Izkupiček za sezname izžrebanih srečk in obresti naloženih glavnih	548	68	3	Stalne plače nastavljenecv loterijske pisarne	4490	—
4	Razlika med nastavljenov vrednostjo dobitkov in nabavnimi stroški	60	05	4	Nagrade	—	—
5	Zapadli dobitki	10745	—	5	Reklama (inserati, lepaki, lepljenje)	481	47
		52.524	73	6	Srečke in druge tiskovine	1307	90
				7	Poštnina in stroški poštno hranilnice	1433	61
				8	Stroški žrebanja	332	22
				9	Stanarina, pisarniški stroški, zavarovalne premije, nagrada za pomožna dela	956	—
		32.209	26	10	Nominalna vrednost vseh dobitkov	20.000	—
		20.315	47	11	Različni izdatki	101	26
						32.209	26

Loterijski odbor „Slovenske Straže“.

Anton T. Volta l. r., tč. blagajnik.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica: **K 10.000.000.**

Rezervni zaklad: **K 1.500.000.**

Prodaja srečke razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: **Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.**

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun. Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Srečke na obroke, promese k vsem žrebanjem.